

De schoonmaakbranche

UIT DE PRAKTIJK

Stoffenmanager bespaart werk

Nico Schilder zat in de werkgroep voor de Stoffenmanager en is hoofd KAM bij schoonmaakbedrijf Succes in Volendam. "Hiervoor heb ik allerlei werksituaties binnen de schoonmaak in kaart gebracht, die als input dienden voor de softwareontwikkelaars." De kennis die Schilder daar heeft opgedaan, resulteerde er onder andere in dat het aantal merken dat Succes gebruikt, is teruggebracht tot gemiddeld twee à drie. "Dat is een stuk overzichtelijker. Door de Stoffenmanager kennen wij de samenstelling en weten wij dat de middelen aan de arbo-eisen voldoen."

Hoewel Schilder tevreden is over de Stoffenmanager, vindt hij wel dat deze nog verbeterd kan worden. "Het duurt iets te lang voordat een nieuw merk erin is opgenomen." Zijn grootste bezwaar is echter dat op de werkinstructiekaarten altijd de standaardadviezen uit de veiligheidsbladen worden weergegeven. "Voor hand- en oogbescherming komen er dan altijd pictogrammen op deze kaarten, terwijl dit niet altijd nodig is."

Schilder vond het nuttig om aan VASt mee te werken. De kennis die hij daarmee heeft opgedaan, bespaart hem nu zelfs werk. "Wij zijn bezig met het milieucertificaat ISO 14001 en kunnen de doorgevoerde acties voor VASt hiervoor ook gebruiken."

RESULTATEN

Het VASt-traject is gericht op bewustwording ten aanzien van veilig werken met schoonmaakmiddelen, zowel branchebreed als op de werkplek. Daarnaast is samenwerking in gang gezet en verder gestimuleerd tussen toeleveranciers, schoonmaakbedrijven en opdrachtgevers van schoonmaakbedrijven.
Belangrijkste instrumenten:

Stoffenmanager

In de Stoffenmanager kunnen honderden schoonmaakproducten op handelsnaam worden ingegeven, net als de omstandigheden waarin de producten worden gebruikt. Op basis van die gegevens levert de webapplicatie aanwijzingen voor veilig gebruik.

Website

Voor werkers in de branche is er de site www.zowerkjeprettiger.nl. De site biedt informatie over lichamelijke belasting, werkdruk, gevaarlijke stoffen en verzuimbegeleiding. Via de maatregelmodule kunnen werknemers zien welke arbo-maatregelen gelden voor de specifieke sector waarin zij werken. Op de website van de RAS is meer te lezen over de arbo-afspraken: www.ras.nl.

Partners in het project

RAS (Raad voor Arbeidsverhoudingen Schoonmaak- en Glazenwassersbranche)
OSB (Ondernemersorganisatie Schoonmaak- en Bedrijfsdiensten)

De OSB is ook ondertekenaar van het Convenant Stoffen. RAS heeft tot doel de goede sociale verhoudingen in de schoonmaak- en glazenwassersbranche te bevorderen.

Contactpersoon: Marianne Neuteboom, telefoon: 013 594 48 44, e-mail: meldpuntarbo@ras.nl

MEER INFORMATIE

www.ras.nl
www.zowerkjeprettiger.nl

"Wij hebben gezorgd dat de Stoffenmanager een toegang op productnaam heeft. Dat is makkelijker dan dat je iedere keer alle bestanddelen van een product moet invullen."

Ton Bunnik

Studenten helpen met implementatie Stoffenmanager

De werkgevers- en werknemersorganisaties in de schoonmaakbranche hebben een branchespecifieke Stoffenmanager ontwikkeld. Hierin kunnen honderden schoonmaakproducten op handelsnaam worden ingevoerd. Vervolgens geeft de webapplicatie aanwijzingen voor veilig gebruik en werkplekinstructiekaarten. Veel bedrijven in de sector maken hiervan inmiddels gebruik.

Ton Bunnik (links) en Marianne Neuteboom (rechts)

De schoonmaakbranche kent een enorme variatie in de grootte van de bedrijven. Er zijn grote bedrijven met een omzet van meer dan 100 miljoen euro, maar ook heel kleine bedrijven met slechts enkele medewerkers. Ze werken echter allemaal samen in de Raad voor Arbeidsverhoudingen Schoonmaak- en Glazenwassersbranche (RAS). Ook de werknemersorganisaties maken hier onderdeel van uit. De RAS werkt voortvarend aan goede arbeidsomstandigheden in de branche.

Ton Bunnik, coördinator van de branchebegeleidingscommissie van de Stoffenmanager en daarvoor jarenlang lid van het bestuur van de werkgeversorganisatie: "Ook werkgevers nemen graag hun verantwoordelijkheid voor gezonde werkomstandigheden. De Stoffenmanager kan hen daarbij ondersteunen. Wij hebben ervoor gezorgd dat de Stoffenmanager toegankelijk is voor kleine bedrijven door samen te werken bij het vullen van de database en door een toegang op productnaam te regelen. Dat is makkelijker dan dat je iedere keer alle bestanddelen van een product moet invullen."

De projectgroep voor de branchespecifieke Stoffenmanager had een brede samenstelling. Zo maakte ook de Nederlandse Vereniging van Zeepfabrikanten (NVZ) deel uit van de groep. Marianne Neuteboom, directeur van de RAS: "Hieruit blijkt de goede samenwerking binnen de keten.

Iedereen heeft belang bij zo veilig mogelijke werkomstandigheden in de branche."

Validatie

Van elk product worden de potentieel gevaarlijke bestanddelen in de Stoffenmanager ingevoerd. Neuteboom: "Wij hebben dit uitbesteed aan Chemwatch. Dit bedrijf onderzoekt op basis van de vermelde stofinformatie op het veiligheidsinformatieblad of de gegevens juist zijn, en valideert de uitkomsten voor het gebruik in de Stoffenmanager. Zo kunnen wij instaan voor de kwaliteit van de gegevens in de database en voor de uitkomsten van de Stoffenmanager." De Stoffenmanager voor de schoonmaakbranche neemt zowel de risico's van inhalering als de risico's van huidcontact in beschouwing en doet voor beide aspecten aanbevelingen voor het veilig werken met de producten. Ook de applicatie zelf is gevalideerd. Neuteboom: "Wij hebben in diverse proefprojecten onze Stoffenmanager

getest. Daaruit is naar voren gekomen dat vooral de gebruikte terminologie en de gebruiksvriendelijkheid niet altijd overeenkwamen met wat de gebruikers verwachten. We hebben deze zaken flink aangepast en nu lijkt iedereen er tevreden over. De beoordelingsresultaten uit de Stoffenmanager kunnen digitaal worden gebruikt in de eveneens webgebaseerde risico-inventarisatie en -evaluatie."

Uitbreiding

In eerste instantie zijn er honderden producten ingevoerd in de database. Bunnik: "Ik verwacht dat het aantal producten groeit naar twaalf- tot vijftienhonderd." Ondernemingen kunnen producten melden voor opname in de database, maar ze kunnen ook eigen producten invoeren. "Bedrijven gebruiken soms eigen schoonmaakmiddelen. Die gegevens hebben wij niet en dus moeten ze die zelf invoeren. Voor de rest werkt de Stoffenmanager hierbij op dezelfde wijze als voor de stoffen waarvan de gegevens centraal zijn ingevoerd."

De Stoffenmanager is sinds 2007 beschikbaar. Ondertussen kunnen honderden schoonmaakproducten op handelsnaam worden ingegeven. Nadat ook de – voorgeprogrammeerde – omstandigheden waarin de producten worden gebruikt, zijn aangegeven, levert de webapplicatie aanwijzingen voor veilig gebruik en werkplekinstructiekaarten. Veel bedrijven maken hiervan al gebruik, aldus Bunnik. "Een module voor opslag van schoonmaakmiddelen in het schoonmaakbedrijf wordt in de loop van 2008 operationeel."

Studenten

Juist omdat er ook zoveel kleine bedrijven zijn in de sector, hebben wij veel aandacht gegeven aan de invoering van de Stoffenmanager in de bedrijven. Neuteboom: "We hebben ons hoofd erover gebroken hoe we een geografisch goed gespreide en betaalbare ondersteuning voor de vierduizend bedrijven in de branche konden organiseren. Bij toeval kwam ik in contact met een studentenorganisatie. Deze organisatie zet, verspreid over het hele land, studenten in voor uiteenlopende klussen. Dat bleek een ideale match. Goede en betaalbare beschikbaarheid van gemotiveerde mensen. De studenten zijn ingezet om de introductiecurcussen Stoffenmanager te geven aan medewerkers van schoonmaakbedrijven. Tijdens de cursus werkten de cursisten al met eigen gegevens. De studenten konden aangesloten bedrijven ook helpen met de invoering van de Stoffenmanager in hun eigen organisatie. Wij verwachten dat het mes aan twee kanten snijdt en dat wij zo hoger opgeleiden interesseren voor onze branche." Bunnik vult aan: "Het is een computerapplicatie en daar is niet iedereen in onze branche al even handig mee. De studenten zijn dat des te meer."

UIT DE PRAKTIJK

Stoffenmanager moet nog worden doorontwikkeld

Asito behoort met ongeveer 13.000 medewerkers tot een van de grootste schoonmaakbedrijven van Nederland. Sylvia Holland is er KAM-medewerkster (kwaliteit, arbo en milieu) en heeft meegewerkt aan de branchespecifieke Stoffenmanager. "Ik ben chemisch ingenieur en in mijn vrije tijd ben ik graag bezig met allerlei computerprogramma's. Bij de Stoffenmanager heb ik vooral naar de technische en praktische kant gekeken, zoals de menu's en de interface. Dat was interessant om te doen. Mijn suggesties werden heel serieus genomen en ik heb veel over communicatie en vormgeving geleerd."

Het goede van de branchespecifieke Stoffenmanager vindt Holland dat deze op een eenvoudige manier veiligheidsinformatiebladen (VIB's) kan leveren. "Nu moet je hiervoor aankloppen bij de verschillende leveranciers. Als het voortvarend loopt, zijn de VIB's uit de schoonmaakbranche straks allemaal via één loket beschikbaar." Wel vindt Holland dat de Stoffenmanager nog doorontwikkeld moet worden. "De Stoffenmanager is nu nog te omslachtig en het gevaar is dat niet iedereen hem gaat gebruiken. Verder zou het nuttig zijn als je via het zoeken op CAS-nummer (uniek nummer van een chemische component) schadelijke producten kunt opsporen."